

Sluch a jeho vyšetřování u dětského lékaře

Sluch je jedním z pěti smyslů, kterými je člověk nejen vybaven, ale pomocí kterých vnímá okolní svět. Smysly obecně jsou jedinými vstupy informací z okolního světa, které každý živočich potřebuje ke své samotné existenci. Bez informací ohledně stavu a chování okolí nemůže existovat žádný živočišný druh na této planetě. I nejpřimitivnější jednobuňčné organismy jsou trvale informovány o svém okolí, o dalších podobných živočišných strukturách. Obecně platí, že pro život na planetě Zemi bylo nalezeno pouze omezené množství základních biologických zákonů k přežití. Patří sem zákon zachování jedince, zákon zachování rodu, teritoriální zákon a zákon předávání informací. Znamená to tedy, že zákon komunikační je základním zákonem života vůbec.

Člověk je vybaven pětici smyslů, ale preferuje dva základní. Zrak a sluch. Zrak informuje jedince o statickém okolním světě, informuje o věcech a lidech kolem nás, jejich postavení a vzájemné pozici. Sluch je smyslem významně společenským, který nám umožňuje mezilidskou komunikaci. Informuje nás ne o přítomnosti dalších jedinců, ale vytváří na základě lidské řeči všechny vzájemné mezilidské vztahy. Žádný člověk nežije osamocene, ale vždy jsme součástí určitých společenstev – rodina, pracovní

kolektivy, přátelé, školní třídy. Je to právě sluch, který nám prostřednictvím řeči umožňuje řešit kontakty a interakce s jinými lidmi. Jeho prostřednictvím jsme schopni vytvářet nové vztahy či obnovovat staré. Můžeme se těšit, přijímat vědomosti, učit se, radovat se, hádat se, vyznávat lásku či podporovat milování. I vytváření vztahů mezi dospělým a světem nejmenších dětí se opírá o využití sluchu a řeči.

Vždy se klade otázka: Ztráta kterého ze dvou základních smyslů má na rozvoj dítěte těžší a hlubší dopad? Podle WHO je vrozená ztráta sluchu druhým nejhorším vrozeným postižením vůbec, a to ihned po postižení mentálním. Je tomu tak proto, že vážné postižení sluchu u novorozence, kojence a batolete neumožní vývoj lidského komunikačního kanálu, čímž je lidská řeč. Nemožnost používat řeč omezuje takto postiženého v celé řadě základních společenských, emotivních a kognitivních funkcí.

Je třeba zdůraznit, že sluch v nejranějším věku má jednak funkci bazální, tedy obrannou, ochrannou a orientační, a také funkci vývojovou, která vede k vývoji řeči. Funkcí bazální rozumíme příjem a zaznamenání zvukových podnětů jak ze zvukového pozadí, tak i z roviny neverbální. Existence zvuků okolního světa, tzv. zvukové pozadí vytváří v mozku neuvědomělý pocit sounáležitosti s reálným světem.

Neexistence této trvalé stimulace sluchových podkorových center vede u každého člověka k pocitu bezradnosti, ztráty kontinuity a výsledkem je těžká psychická deprese. Ostatní zvuky okolního světa, které nazýváme „zvuková rovina neverbální“, pak chrání slyšícího před nečekaným setkáním s nebezpečím (jedoucí auto, přicházející člověk, štekající pes apod.). Zvuky neverbální nesou jakousi základní informaci – vrčení motoru znamená auto, pláč dítěte upozorňuje matku na jeho nepohodu, kašel na nemoc apod.

Rozhodující pro člověka kterékoli rasy či národnosti je spontánní vývoj lidské řeči. Člověk se liší od všech ostatních živočichů svojí schopností myslet a komunikovat článkovanou řečí. Je to právě myšlení a řeč, které dělají člověka člověkem, které jej jasně odlišují od všech ostatních živočišných druhů na naší planetě. Lze tedy říci, že jakákoliv překážka, která omezuje lidskou schopnost komunikovat řečí, omezuje člověka právě v jeho nejvlastnějším lidství. Právě proto je porucha řeči a sluchu tak závažným postižením.

doc. MUDr. Mojmír Lejska, CSc., MBA

AUDIO-Fon centr., Brno – přednosta

Sekce pro foniatrii a audiologii ČS ORLCHHK

ČLS JEP – předseda

TIRÁŽ

Pediatric pro praxi

Ročník 19, 2018, číslo 4

Předseda redakční rady:

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Místopředseda redakční rady:

prof. MUDr. Zdeněk Doležal, CSc.

Redakční rada:

prof. MUDr. Svetožár Dluholucký, CSc., doc. MUDr. Jiří Dort, Ph.D., Mgr. Jaroslava Fendrychová, Ph.D., MUDr. Pavel Frühauf, CSc., MUDr. Michal Goetz, Ph.D., MUDr. Martin Gregora, MUDr. Josef Grym, MUDr. Josef Gut, MUDr. Nora Hradská, MUDr. Alena Machovcová, MBA, MUDr. Jan Pajerek, prof. MUDr. Ludmila Podracká, CSc., MUDr. Luděk Ryba, doc. MUDr. Dalibor Sedláček, CSc., MUDr. Jarmila Seifertová, prof. MUDr. Josef Sýkora, Ph.D., PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D., MUDr. Pavol Šimurka, Ph.D., prof. MUDr. Jiří Šnajdauf, DrSc.

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
IČ 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407, fax: 582 396 099, www.solen.cz

Redaktorka:

Mgr. Eva Kultánová, kultanova@solen.cz,
tel.: 582 330 439, mob.: 774 712 162

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN

Obchodní oddělení:

Ing. Martina Osecká, osecka@solen.cz,
Charlese de Gaulla 3, 160 00 Praha 6
tel.: 233 340 201, mob.: 724 984 450

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 6 čísel + supplementa
na rok 2018 je 1 080 Kč.
Časopis můžete objednat na www.solen.cz,
e-mailem: předplatne@solen.cz,
telefonem: 585 204 335 nebo faxem: 582 396 099
Cena elektronické verze předplatného je 810 Kč.
K zakoupení na www.alza.cz/media

Předplatné v SR:

Cena předplatného za 6 čísel na rok 2018 je 18 €.
Časopis si můžete objednat na www.solen.sk,
na emailu: předplatne@solen.sk
telefonem: 02 / 5263 2409 nebo faxem: 02 / 5263 2408

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Registrace MK ČR pod číslem E 10014.

ISSN 1213-0494 (print), ISSN 1803-5264 (on-line)

Citační zkratka: Pediatr. praxi

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Českoslova, EMBASE, EBSCO
Scopus a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných
periodik vydávaných v ČR.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu není právní nárok.